

Juni 2017

Omzetgroei beveiligingsbedrijven blijft beperkt

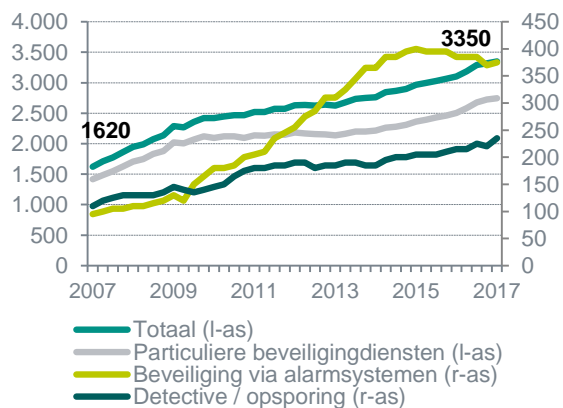
De beveiligingsbranche heeft te maken met een beperkte omzetgroei. Ook in de nabije toekomst blijven omzet en werkgelegenheid onder druk staan door zowel structurele als conjuncturele factoren. Afnemende volumes en digitalisering nopen de branche tot aanpassingen.

Aantal beveiligingsbedrijven is verdubbeld in 10 jaar tijd

In de periode tussen 2007 en 2017 is het aantal beveiligingsbedrijven toegenomen van 1.620 tot 3.350 (zie figuur 1). De meeste bedrijven kwamen erbij in de subbranche particuliere beveiligingsdiensten, maar relatief gezien nam de branche van beveiligingssystemen het sterkst toe. Opvallend is wel dat de groei in deze laatste subbranche eindigde in 2015; daarna is het aantal licht gedaald.

Figuur 1: Aantal beveiligingsbedrijven 2007 – heden

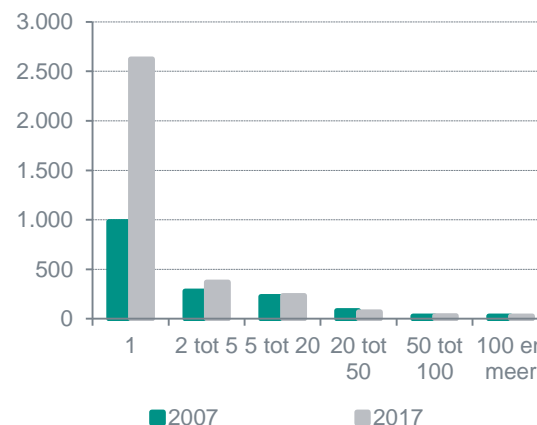
Bron: CBS

De verdubbeling van het aantal beveiligingsbedrijven kwam geheel op het conto van de bedrijven met 1 werknemer. Dit zijn voornamelijk ZZP-ers (zie figuur 2). Waren er in 2007 nog geen 1000 eenmanszaken; inmiddels is dit aantal gestegen tot meer dan 2500.

Figuur 2: Grootte beveiligingsbedrijven 2007 / 2017

Bron: CBS

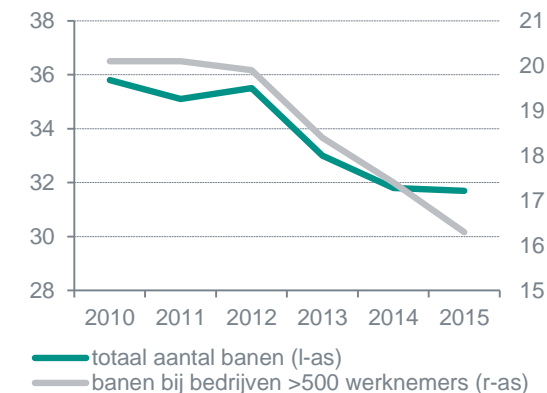

Werkgelegenheid beveiligingsbranche neemt af; vooral bij grotere bedrijven

Ondanks de aanwas van vele kleine bedrijven, heeft de sector de afgelopen jaren aan werkgelegenheid verloren. Tussen 2010 en 2015 is het aantal banen in de sector afgenomen van 35.800 tot 31.700 (zie figuur 3).

Figuur 3: Werkgelegenheid beveiligingsbedrijven 2010 - 2015 (*1000 banen)

Bron: CBS

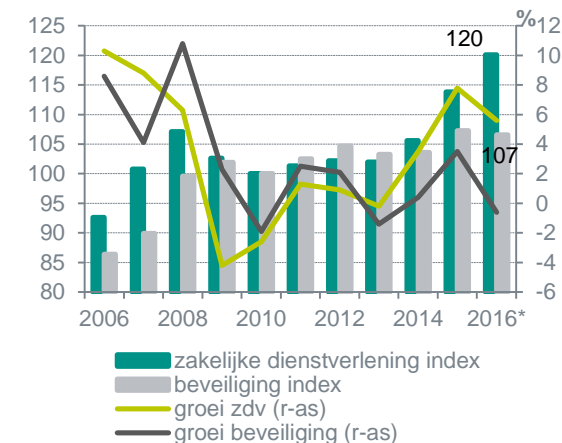
Dit verlies aan banen lag vooral bij de grotere bedrijven. In totaal waren er in 2010 20.100 banen te vinden bij bedrijven met meer dan 500 werknemers. In 2015 was dit aantal gedaald tot 16.300.

Omzet beveiligingsbranche blijft achter

De omzetgroei van de beveiligingsbranche stagneert de laatste paar jaar. De branche had net als andere dienstverlenende sectoren last van de economische crisis, maar leek zich relatief vlot te herstellen. Tussen 2009 en 2012 deed de branche het beter dan de zakelijke dienstverlening als geheel. Daarna wist de branche in veel mindere mate te profiteren van de economische meewind die de dienstverlening als geheel stevige omzetgroei bracht. Vooral de laatste twee jaar is dit verschil groter geworden. In 2016 draaide de zakelijke dienstverlening als geheel 20% meer omzet dan in 2010 (zie figuur 4). De beveiligingsbranche heeft in 2016 slechts 7% meer omzet gedraaid dan in 2010. Waar de zakelijke dienstverlening vorig jaar met 5,6% groeide, daalde de omzet van de beveiligingsbranche met 0,6%.

Figuur 4: Omzetontwikkeling beveiligingsbranche en zakelijke dienstverlening 2006 - 2016

Bron: CBS

Index: 2010 = 100

Opvallend is overigens dat de tarieven vrij sterk toegenomen in de beveiligingsbranche. Waar de gemiddelde prijs van dienstverlening tussen 2006 en 2015 met 9% is gestegen, zijn de prijzen van de beveiligingsbranche met 14% gestegen (zie figuur 5)

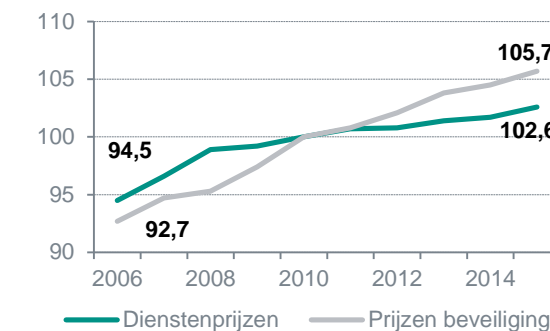
Ondernemers weinig optimistisch

De Conjuncturenquête Nederland (Coen) wordt gehouden door het CBS in samenwerking met Kamer Van Koophandel en meet het sentiment onder ondernemers. De Coen wordt elk kwartaal gehouden en vraagt ondernemers naar hun beoordeling van de prestaties van hun bedrijf in het afgelopen kwartaal ten opzichte van het kwartaal daarvoor en hun verwachtingen voor het

komend kwartaal. De laatste Coen werd gehouden begin januari en behelst het oordeel over kwartaal 4 van 2016 en verwachtingen voor het eerste kwartaal van 2017.

Figuur 5: Prijsontwikkeling beveiliging en zakelijke dienstverlening 2006 - 2016

Bron: CBS

Index: 2010 = 100

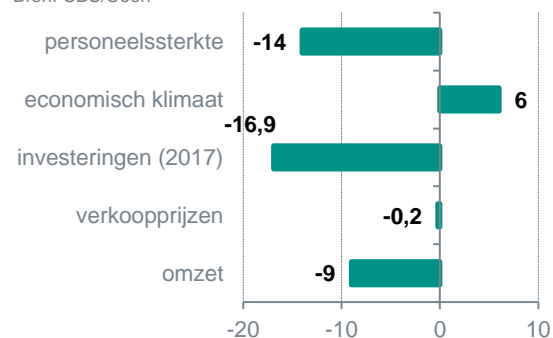
Uit de Coen blijkt dat de ondernemers in de beveiligingsbranche weinig optimistisch zijn. Het aantal geënquêteerden dat verwacht dat het economisch klimaat beter wordt is slechts beperkt groter dan het aantal dat verwacht dat het economisch klimaat slechter wordt (6%). Het saldo tussen ondernemers die verwachten dat hun omzet zal groeien komend kwartaal en ondernemers die een omzetkrimp verwachten is -9% (zie figuur 6). De tarieven blijven komend kwartaal waarschijnlijk gelijk. Het verschil tussen ondernemers die tariefstijging verwachten en ondernemers die een daling verwachten is -0,2%. De ondernemers is ook gevraagd aan te geven wat hun verwachtingen zijn ten aanzien van investeringen over heel 2017. Hier

verwachten veel meer ondernemers een afname van de investeringen dan een toename (-16,9%). Met deze negatieve verwachtingen is het niet verwonderlijk dat men ook niet positief is over de personeelssterkte. Daar wordt een krimp verwacht (saldo: -14%).

Het sentiment is niet positief voor het komend kwartaal en daarmee lijkt de branche de stagnatie die al een tijd aan de gang is voorlopig niet te zullen doorbreken.

Figuur 6: Verwachtingen (saldo optimisten – pessimisten)

Bron: CBS/Coen

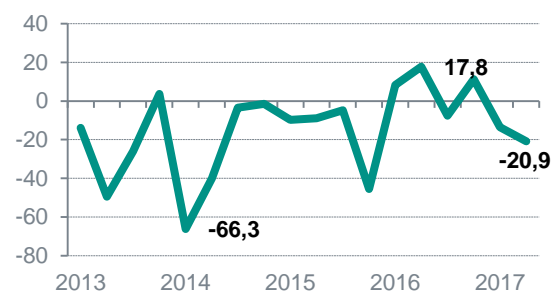

In de Coen wordt ook gevraagd naar het oordeel over de winstgevendheid van het bedrijf over het afgelopen kwartaal ten opzichte van het kwartaal daarvoor. De resultaten van deze vraag in de afgelopen jaren zijn te zien in figuur 7. Duidelijk is dat de winstgevendheid al jaren onder druk staat. In 2016 was er sprake van enig herstel, maar in het vierde kwartaal is de winstgevendheid weer afgenomen (saldo

-20,9%). Het lijkt er vooral nog wel op dat de zeer negatieve ontwikkelingen zoals in 2014 verleden tijd zijn.

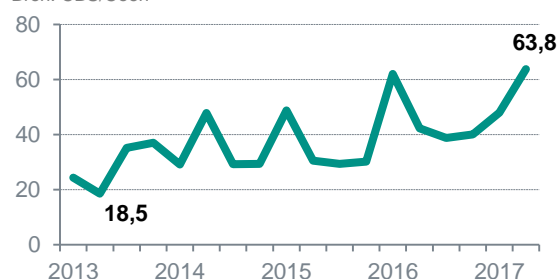
Figuur 7: Beoordeling winstgevendheid (saldo)

Bron: CBS/Coen

Figuur 8: Geen belemmeringen (in bedrijfsactiviteit)

Bron: CBS/Coen

Een belangrijk onderdeel van de Coen-enquête is de vraag naar belemmeringen die ondernemers ondervinden. Zij kunnen daarbij kiezen uit een reeks aan mogelijke belemmeringen (prijstdruk, tegenvallende vraag, personeelskosten, etc.) of aangeven geen belemmeringen te ondervinden.

Opvallend is dat het percentage ondernemers dat aangeeft geen belemmeringen te ondervinden al langere tijd aan het stijgen is (zie figuur 8). In de laatste Coen geeft zelfs 63,8% van de ondernemers aan geen belemmeringen te ondervinden. Dit wijst op een verbetering van het ondernemersklimaat en zou wellicht de basis kunnen zijn voor toekomstige verbeteringen van de resultaten.

Groeiverwachting 2017: Zeer bescheiden omzetgroei

De Nederlandse economie heeft de wind mee. Het Economisch Bureau van ABN AMRO verwacht voor 2017 een BBP-groei van 2,4% (zie figuur 9).

De beveiligingsbranche profiteert daar maar beperkt van. De omzet zal dit jaar naar onze verwachting met 1% groeien.

Figuur 9: Groei Nederlandse Economie; prognoses februari 2017

Bron: ABN AMRO

	BBP groei	
	2016	2017
BBP	2,1	2,4
Consumptie	1,5	2,1
Overheid	0,8	1,1
Investeringen	6,4	3,0
Uitvoer	3,3	4,1
Invoer	3,8	4,5
Werkloosheid (niveau)	6,0	5,3

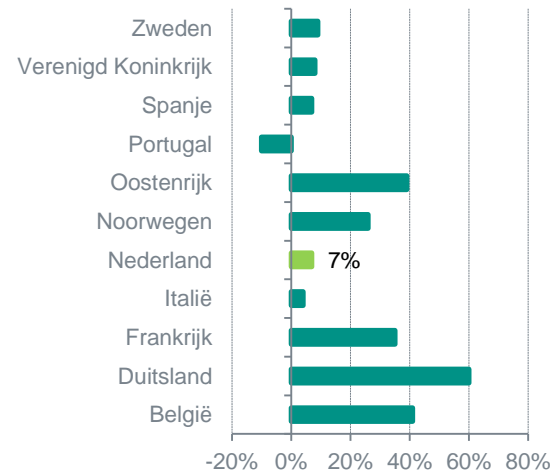
Beveiligingsbranche nergens in Europa zo groot als in Nederland

De ontwikkeling in Nederland staat niet op zichzelf. De beveiligingsbranche blijft in meerdere landen achter wat omzetgroei betreft. Toch zien we ook West-Europese landen waar de branche juist een zeer sterke ontwikkeling doormaakt. In Duitsland is de sector bijvoorbeeld sinds 2010 met 60% gegroeid (zie figuur 10).

Een achterblijvende omzetgroei van de beveiligingsbranche is dus niet een overal voorkomend fenomeen.

Figuur 10: Omzetgroei beveiliging internationaal (sinds 2010)

Bron: Eurostat, bewerking ABN AMRO

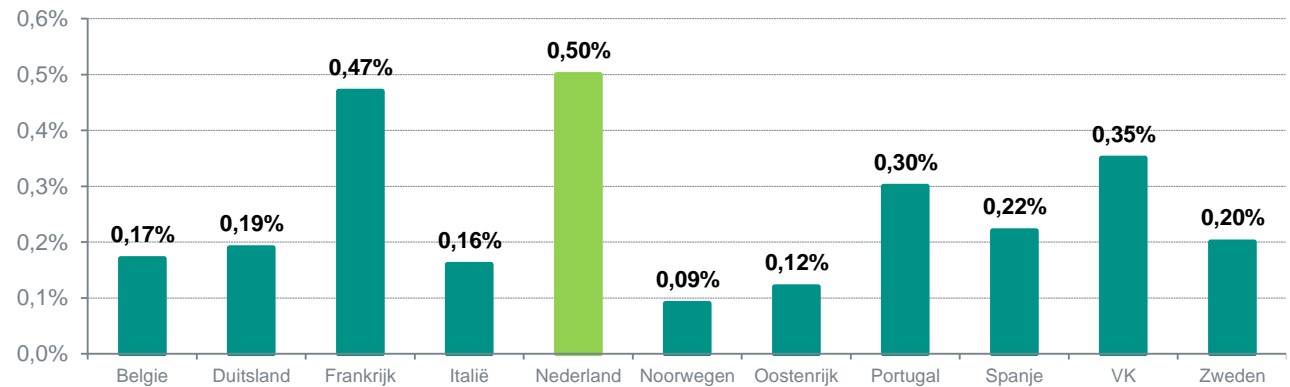

Bekijken wij de internationale data nader, dan zien we enkele opvallende cijfers. De beveiligingsbranche blijkt in Nederland relatief

het grootst te zijn van alle West-Europese landen.

Figuur 11: Toegevoegde waarde beveiligingsbranche als % BBP (2014)

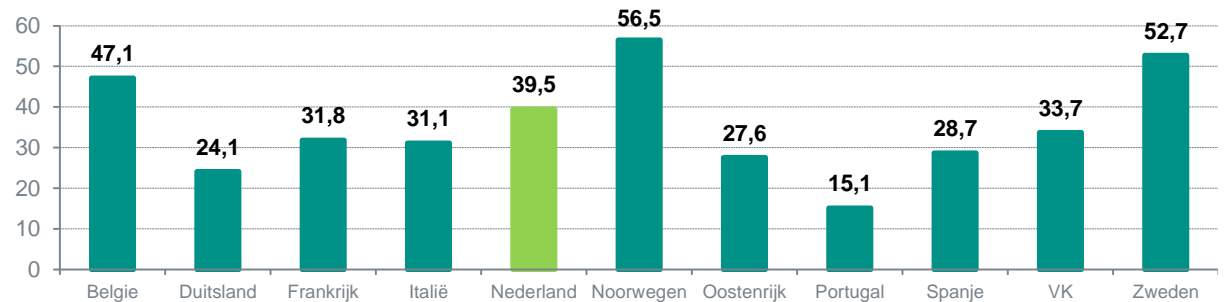
Bron: Eurostat, bewerking ABN AMRO

figuur 11). In België en Duitsland is dat respectievelijk 0,17% en 0,19%.

Figuur 12: Toegevoegde waarde / aantal werknemers (*1000 EUR)

Bron: Eurostat, bewerking ABN AMRO

In Nederland draagt de beveiligingsbranche voor 0,50% bij aan het nationaal inkomen (zie

Natuurlijk kunnen culturele en maatschappelijke factoren een rol spelen in deze verschillen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de

grootte en bevoegdheden van de politie in verschillende landen. Het aantal mensen dat werkzaam is bij de politie, is echter niet bijzonder hoog of laag te noemen in vergelijking met andere landen.

Een belangrijke factor achter de relatief opvallend grote beveiligingsbranche is de mainportfunctie van Nederland. De Rotterdamse haven en vooral Schiphol vragen relatief veel inzet van beveiligingsdiensten. Zo neemt luchthavenbeveiliging 16% van de totale markt aan beveiligingsdiensten in Nederland in (Bron: FMN/Twijnstra Gudde).

Desalniettemin blijft, ook als deze factor meegerekend wordt, de branche opvallend groot. Dit kan een verklaring zijn voor de lage omzetgroei: De branche heeft wellicht in Nederland zijn maximale grootte (voorlopig) bereikt.

Wat betreft toegevoegde waarde per werknemer, scoort de Nederlandse beveiligingsbranche bovengemiddeld. (zie figuur 12). Wel genereren enkele koplopers (Noorwegen, Zweden) veel meer toegevoegde waarde per werknemer dan Nederland.

Analyse

De beveiligingsbranche laat enkele opvallende ontwikkelingen zien:

- De omzetgroei is beperkt en blijft achter bij de rest van de zakelijke dienstverlening
- De winstgevendheid staat al lange tijd onder druk
- De prijzen van beveiligingsdiensten stijgen sneller dan het gemiddelde van de zakelijke dienstverlening.
- De werkgelegenheid daalt

Er liggen meerdere oorzaken ten grondslag aan deze ontwikkelingen:

Zoals vermeld, lijkt de verzadiging van de markt ervoor te zorgen dat de branche weinig omzetgroei laat zien. Nergens in Europa genereert deze sector zo'n groot deel van het BBP als in Nederland. Dat betekent dat de groeimogelijkheden voor de sector beperkt zullen blijven in de nabije toekomst.

Naast deze structurele overcapaciteit zijn er ook nog ontwikkelingen die druk zetten op de omzetgroei. Zo daalt de hoeveelheid kantoor- en winkelruimte; een van de belangrijkste speelvelden van de branche. Hoe meer oppervlak, hoe meer oppervlak te beveiligen. Nu staat met name de hoeveelheid kantooroppervlak al enkele jaren onder druk en deze is sinds 2012 zelfs afgenomen (zie

figuur 13). Het totale oppervlak aan winkelruimte begint nu ook te krimpen.

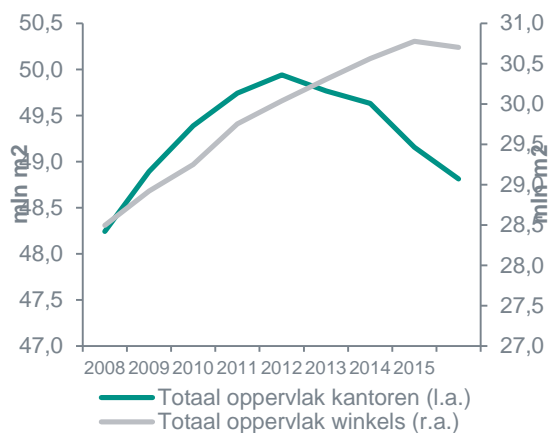
Dit zorgt voor een verminderd groeipotentieel van de branche.

Een andere negatieve ontwikkeling is de toenemende behoefte van de overheid haar medewerkers te herplaatsen. Deze trend naar investering heeft ook negatieve gevolgen voor de vraag naar beveiligingsdiensten.

De stijgende prijzen en dalende werkgelegenheid wijzen op een sterke aanpassing van de sector aan maatschappelijke ontwikkelingen en met name aan de digitalisering van de sector. Nieuwe technologieën maken het mogelijk op afstand te bewaken. Bovendien is daarbij een flexibeler dienstverlening mogelijk (bewaking op afroep). Beveiligers op locatie zijn steeds minder nodig. De werkgelegenheid daalt door deze ontwikkelingen, maar de prijs van de dienst bewaking stijgt hierdoor wel. Bewaking wordt geavanceerder; meer techniek is vereist met daarbij een hoger opleidingsniveau van de medewerkers. Een combinatie van volumedaling en prijsstijging is het gevolg.

Figuur 13: Vloeroppervlak kantoren en winkels

Bron: Compendium voor de leefomgeving

Door de krimp van de sector en de daaruit voortvloeiende scherpe concurrentie op prijs, ontstaat er druk op de marges. De winstgevendheid staat daarom nu al enige tijd onder druk en dat zal in de nabije toekomst niet veranderen.

Toekomst: Digitalisering zet door

De branche staat onder druk en zal dat voorlopig blijven staan. De groeimogelijkheden zijn en blijven beperkt. Bovendien kan en mag de branche niet stilzitten. De digitalisering zet door en nieuwe technieken vormen een uitdaging voor beveiliging. Tegelijk kunnen deze natuurlijk ook kansen bieden voor innovatieve en proactieve ondernemers.

Daarnaast liggen er kansen in flexibeler dienstverlening. Ook in opkomst is het bieden van een facilitair totaalpakket (de combinatie van vastgoed, schoonmaak, ict en beveiliging).

Langzaam maar zeker zien we dat de branche minder belemmeringen ervaart. Dit geeft aan dat na de aanpassingen van de sector aan het digitale tijdperk er weer mogelijkheden tot groei kunnen ontstaan.

Zoals vermeld, heeft de Nederlandse beveiligingsbranche nog niet de hoge toegevoegde waarde per werknemer bereikt als bijvoorbeeld Noorwegen en Zweden. Dit wijst erop dat er nog mogelijkheden zijn voor een verdere efficiëncyslag en toename van de arbeidsproductiviteit. Dat wijst er ook op dat de ontwikkeling richting een meer geavanceerde branche zich zal voortzetten. Mocht de branche deze ontwikkelingsmogelijkheid grijpen, dan zal de combinatie van volumedaling en prijsstijging voortduren. Naar verwachting blijft de werkgelegenheid dan ook de komende jaren onder druk staan.

ABN AMRO Sector Advisory

	Sander van Wijk	<i>Hoofd Sector Advisory</i>	sander.van.wijk@nl.abnamro.com				
	-vacant-	<i>Hoofd Sector Research</i>					
	Maria Gambin Andres	<i>Secretaresse</i>	maria.gambin.andres@nl.abnamro.com				
Industrie & Industriële Metalen	David Kemps	<i>Sector Banker</i>	david.kemps@nl.abnamro.com	Agrarisch	Pierre Berntsen	<i>Sector Banker</i>	pj.berntsen@nl.abnamro.com
	Casper Burgering	<i>Sector Econoom</i>	casper.burgering@nl.abnamro.com		Jan de Ruyter	<i>Sector Banker</i>	jan.de.ruyter@nl.abnamro.com
	Roderick Vos	<i>Sector Analist</i>	roderick.vos@nl.abnamro.com		Nadia Menkveld	<i>Sector Econoom</i>	nadia.menkveld@nl.abnamro.com
					Martijn Leguit	<i>Sector Analist</i>	martijn.leguit@nl.abnamro.com
Bouw	Petran van Heul	<i>Sector Banker</i>	petran.van.heul@nl.abnamro.com	Food	Rob Morren	<i>Sector Banker</i>	rob.morren@nl.abnamro.com
	Madeline Buijs	<i>Sector Econoom</i>	madeline.buijs@nl.abnamro.com		Nadia Menkveld	<i>Sector Econoom</i>	nadia.menkveld@nl.abnamro.com
	Bram van Amerongen	<i>Sector Analist</i>	bram.van.amerongen@nl.abnamro.com		Martijn Leguit	<i>Sector Analist</i>	martijn.leguit@nl.abnamro.com
Transport & Logistiek	Bart Banning	<i>Sector Banker</i>	bart.banning@nl.abnamro.com	Retail	Henk Hofstede	<i>Sector Banker</i>	henk.hofstede@nl.abnamro.com
	Madeline Buijs	<i>Sector Econoom</i>	madeline.buijs@nl.abnamro.com		Sonny Duijn	<i>Sector Econoom</i>	sonny.duijn@nl.abnamro.com
	Bram van Amerongen	<i>Sector Analist</i>	bram.van.amerongen@nl.abnamro.com		Saskia van de Scheur	<i>Sector Analist</i>	saskia.van.de.scheur@nl.abnamro.com
TMT	Steven Peters	<i>Sector Banker</i>	steven.peters@nl.abnamro.com	Leisure	Stef Driessen	<i>Sector Banker</i>	stef.driessen@nl.abnamro.com
	Kasper Buiting	<i>Sector Econoom</i>	kasper.buiting@nl.abnamro.com		Sonny Duijn	<i>Sector Econoom</i>	sonny.duijn@nl.abnamro.com
	Justine Vijver	<i>Sector Analist</i>	justine.vijver@nl.abnamro.com		Saskia van de Scheur	<i>Sector Analist</i>	saskia.van.de.scheur@nl.abnamro.com
Zakelijke diensten	Han Mesters	<i>Sector Banker</i>	han.mesters@nl.abnamro.com	Grondstoffen:			
	Kasper Buiting	<i>Sector Econoom</i>	kasper.buiting@nl.abnamro.com	- <i>Industriële Metalen</i>	Casper Burgering	<i>Sector Econoom</i>	casper.burgering@nl.abnamro.com
	Justine Vijver	<i>Sector Analist</i>	justine.vijver@nl.abnamro.com	- <i>Agricommodities</i>	Nadia Menkveld	<i>Sector Econoom</i>	nadia.menkveld@nl.abnamro.com

Disclaimer

This document has been prepared by ABN AMRO. It is solely intended to provide financial and general information on the sector developments in the Netherlands. The information in this document is strictly proprietary and is being supplied to you solely for your information. It may not (in whole or in part) be reproduced, distributed or passed to a third party or used for any other purposes than stated above. This document is informative in nature and does not constitute an offer of securities to the public, nor a solicitation to make such an offer.

No reliance may be placed for any purposes whatsoever on the information, opinions, forecasts and assumptions contained in the document or on its completeness, accuracy or fairness. No representation or warranty, express or implied, is given by or on behalf of ABN AMRO, or any of its directors, officers, agents, affiliates, group companies, or employees as to the accuracy or completeness of the information contained in this document and no liability is accepted for any loss, arising, directly or indirectly, from any use of such information. The views and opinions expressed herein may be subject to change at any given time and ABN AMRO is under no obligation to update the information contained in this document after the date thereof.

Before investing in any product of ABN AMRO Bank N.V., you should obtain information on various financial and other risks and any possible restrictions that you and your investments activities may encounter under applicable laws and regulations. If, after reading this document, you consider investing in a product, you are advised to discuss such an investment with your relationship manager or personal advisor and check whether the relevant product –considering the risks involved- is appropriate within your investment activities. The value of your investments may fluctuate. Past performance is no guarantee for future returns. ABN AMRO reserves the right to make amendments to this material.

© ABN AMRO, 2017